

parengė Agnė Žagrakalytė

Triukšmaujantys:

Lengvas būdas parašyti
istorinį romaną

TYTO ALBA

katalikai

Faktų ir gandy kortelės

Triukšmau- jantys: katalikai

Lengvas būdas parašyti istorinį romaną

Faktų ir gandų kortelės

Parengė Agnė Žagrakalytė

VILNIUS
2022

Projektą iš dalies finansuoja

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA

Bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS) portale ibiblioteka.lt.

Ši leidinių draudžiama atgaminti bet kokia forma ar būdu, viešai skelbti, taip pat padaryti viešai prieinamą kompiuterių tinklais (internetu), išleisti ir versti, platinti jo originalą ar kopijas: parduoti, nuomoti, teikti panaudai ar kitaip perduoti nuosavybėn.

Draudžiama ši kūrinių, esančių bibliotekose, mokymo įstaigose, muziejuose arba archyvuose, mokslinių tyrimų ar asmeninių studijų tikslais atgaminti, viešai skelbti ar padaryti visiems prieinamą kompiuterių tinklais tam skirtuose terminaluose tų įstaigų patalpose.

© Agnė Žagrakalytė, 2022

© Eglė Kirlytė, knygos dizainas, 2022

© Guoda Kavaliauskaitė, autorės nuotrauka, 2022

© „Tyto alba“, 2022

ISBN 978-609-466-719-0

Ženkla, padėsiantys
skaityti šią knygą

99

Citata — Cituojamų ir atpasakojamų dokumentų rašyba, žodynas, sintaksė bei tikrinių daiktavardžių transkripcija palikta pasižiūrėti tokią, kokią radau. Įvairi. – *Aut. past.*

Kryžiai

Ginklai

Kantičkos — Senųjų giesmių rašyba sulietuvinta ir supaprastinta, o žodynas autentiškas.

Kinija

Lietuva

Belgija

Kaip statyti bažnyčią

Laiškai

O valgyti tai norisi

Muziejus

Nuotrauka

Vietoj įžangos

Ilgiam pasakojimams mes nebeturime
laiko. Tad to laiko jums šiek tiek pakarpiau,
kas man buvo gražu. Savo laike atsirinksit,
kas jūsų.

Pradžia

Netoli Briuselio centro, Lakene, yra senos kapinės, kuriose tebestovi senosios bažnyčios koplyčia. Belgijos karaliaus Leopoldo I žmona Luiza Marija Orleanietė (1812–1850) prieš mirtį pareiškė norą būti ten palaidota. Karaliui nepatiko tokia maža bažnyčia, tad jau trečią dieną po laidotuvių jis įsakė pradėti statyti naują, vertą karaliaus (dabar jos kriptoje ilsisi belgų karaliai, karalienės ir princai).

Aristokratai ir ne tokie kilmingi žmonės, norėdami būti kuo arčiau karališkosios šeimos, taip pat užsigeidė būti palaidoti būtent Lake-no kapinėse. Kapinės sparčiai plėtėsi, o kai galiausiai jose nebeliko vietos, miesto burmistras nusprendė ne naujos vietos ieškoti, o esamas į gylį plėsti. Dabar šios kapinės – bene aštuoni aukštai po žeme.

Bevaikštant po šias kapines akį patraukė paminklas – atversta bronzinė knyga, kurios viename puslapyje iškaltas prancūziškai parašytas laiškas mirusiai žmonai, o kitame – kiniškas jo variantas. Laišką pasirašo Célestinas OSB – santrumpa prie vardo rodo jį buvus benediktinų vienuolį. Kodėl vienas laiškas kiniškas? Kodėl kinas – katalikų vienuolis? Ir kodėl vienuolis rašo laišką... žmonai?

Herojus

Paieškos atvedė prie pagrindinio šios knygos herojaus – Lou Tseng-Tsiango. Jis gimė ir augo Kinijoje, ten baigė mokslus, buvo pasiūstas į Sankt Peterburge įsikūrusią Kinijos pasiuntinybę dirbti vertėju. Ten sutiko ir įsimylėjęs vedė Belgijos generolo dukterį Berthe Bovy. Jo politinė karjera neįtikėtina – nuo vertėjo iki Kinijos ministro pirmininko. Bet mirus žmonai jis atsisakė politiko karjeros, įprasto žemiško pasaulio, tapo benediktinų vienuoliu ir lygiai dvidešimt metų atidavė tarnystei Dievui.

Ne visi katalikai buvo pamaldūs atsiprašinėtojai, būta ir drąsių misionierių, didžiųjų asmenybių, kurios siekė pakeisti pasaulį ir ką iš tiesų pakeitė.

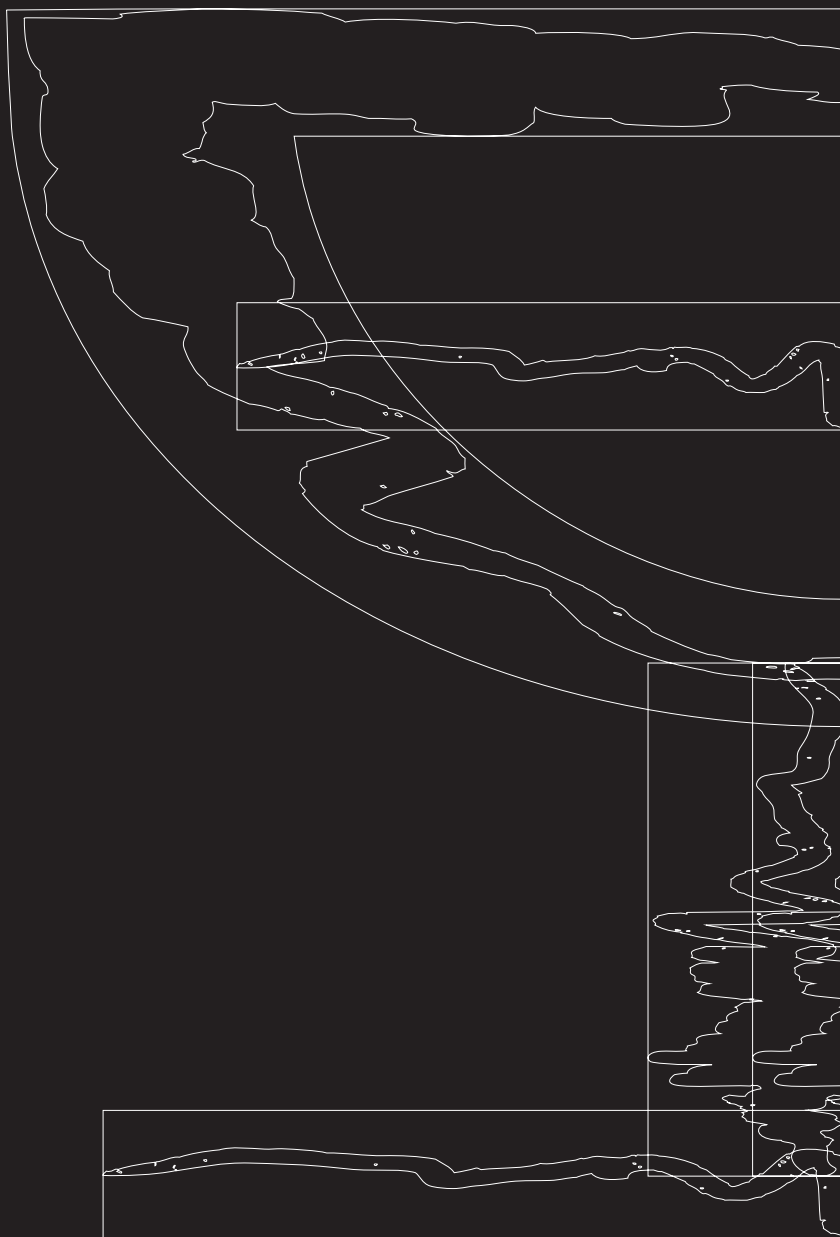
Laikas ir erdvė

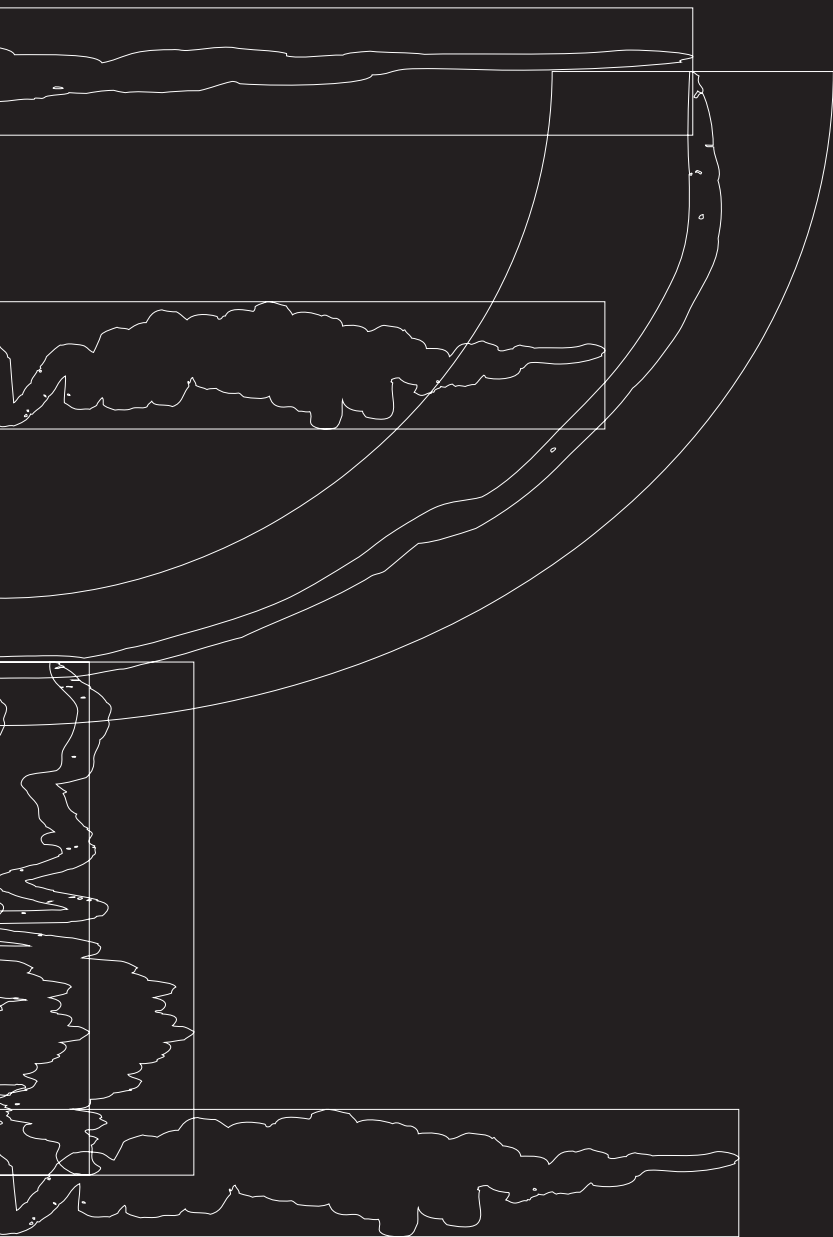
„Triukšmaujantys: katalikai“ suaktualina prieš šimtmečius vykusias ir jau pamirštas istorijas. Pasakojimo erdvė apima Kiniją, Belgiją, Lietuvą. Laikas – nuo misionieriaus Andriaus Rudaminos pamokslų kinams iki 1949-ųjų sausio, kai komunistai užima Pekiną.

Pasakojimas

Fragmentiškas, tačiau istorine seka nuoseklus, sudarytas remiantis misionierių, vienuolių, kunigų biografijomis, laiškais, istorine ir muziejuose fiksuota medžiaga. Bažnyčios, kalbos ir vyno istorija. Pirmasis pasaulinis karas ir Versalio taikos sutartis iš Lietuvoje dar nedaug nagrinėtos pusės.

Galima rinktis, kaip skaityti šią knygą – pagal norimą laikmetį, temą arba viską iš eilės, susidėlioti norimą vaizdą ir parašyti savą istorinį romaną.

Zhuangzi

Girtas net labai smarkiai krisdamas iš vežimo nesusižeidžia. Jo kaulai ir jų junginiai tokie pat kaip ir kitų žmonių, o susižalojimai – kitokie, nes jo siela vientisa. Sėdo į vežimą nesąmoningai ir iškrito nesąmoningai. Mintys apie mirtį ir gyvenimą, nuostaba ir baimė nerado jo krūtinėje vietos, todėl susidūręs su daiktu [jis] nesugniužta iš baimės.

Jei vynas suteikia žmogui [toki] vientisumą, tai kokį vientisumą jis turėtų įgyti iš prigimties.*

Rabino pasaka

Nojus, kai pagaliau ant sausumos parplaukė, pasisodint vynuogyną sumanė. Velnias jam pasisiūlė padėti. Peiliu čirkštelėjo avį, čiurkštelėjo liūtą, čekštelėjo kiaulę ir šmirkštelėjo beždžionę. Į šitaip patręštą dirvą jau buvo galima ir vynuoges sodinti. Po pirmos taurės žmogus užtat kaip avelė ramus, mekena džiugiai. Po kelių – kaip liūtas puikus, karčiais vėdaluoja. Trečioj vyno stadijoje liūto nebėr, tik kiaulė besivoliojanti, ant savęs bliaukrojanti, o padauginus suvis – girta beždžionė, klykaujanti bekelnė.

Kai Nojus pirmąkart vyno sau užsiraugė, tai buvo *Rosé*. Ne raudonas ir ne baltas – vidurio kelio rožių spalvos.

1583 m.
Belgijos liūtai

Austras Michaelis Aitzingeris nupiešia *Leo Belgicus* – liūto pavidalo žemėlapi. Liūtas pasisukęs dešinėn, iškišęs liežuvį, pakėlęs dešinę leteną, o ilga uodega lanku juosia Angliją.

1586 m.
Paveikslas

Federico Barocci pasirašo baigtą tapyti paveikslą „Šventųjų Petro ir Andriejaus pašaukimas“. Jėzus tiesia ranką ant dešinio kelio priklaupusiam Petru, kiek aukščiau vaikas stabdo valtį, iš kurios skubiai ropščiasi Andriejus. Abu broliai žili, plinkantys. Ar atvirkščiai? Andriejus ilga barzda jau klūpo, o Petras ropščiasi? Du broliai. Du apaštalai. Du pirmieji.

Andrius
Rudamina

Nojus jau senokai pro šią vietą kaip plaukęs, daug ne tik vandens, bet ir vyno pasaulį jau nutekėjo. Dabar laivu čia praplaukia Andrius Rudamina.

Andrius Rudamina susipažįsta su Andriumi Bobola (jis dar ne šventasis, bet tuoj) ir su Sarbievijumi. Susipyksta su tėvu. Susitaiko su tėvu. Vyksta į būsimas belgų karaliaus žemes, Luveno universitetan. O paskui jis vyksta į Romą. Iš ten, sūpuojamas bangų, su 1605 m. Antverpene spausdintais paveikslėliais dėžėse, žiaukčiojantis, nusikiauksėjęs kaip šuo, keliauja Andrzejus Rudomina, 1596 m. gimimo. Svyruoja išlipęs iš laivo po šitiekos mėnesių, šitiekos metų, spaudžia tvirtai prie širdies aštuoniolika paveikslų „Apie širdį“. Studijavęs teisę. Matematiką,

	<p>fiziką, astronomiją ir geografiją. Visokios studijos pravers jaunam jėzuitui. Jau Kini- joje, kur Lu Ande taip ir darbuosis iš širdies iki mirties, išleidžiami „Pasikalbėjimai su kunigu“ (<i>Kouduo Richao</i>).</p>
	<p>Tuos žymiuosius paveikslus „Apie širdį“ galima apžiūrėti Briuselio karališkojoje bibliotekoje.</p>
<p>1611 m. Belgijos liūtai</p> 	<p>Jodocus Hondius piešia liūto formos žemėlapi: liūtas iškištu liežuviu šįkart žiūri kairėn, uodega pabrukta tarp užpakalinių kojų.</p>
<p>1615 m.</p> 	<p>Popiežius Paulius V, vadovaudamasis šven- tojo Roberto Belarmino noru, buvo suteikęs Kinijai teisę liturgijai vartoti literatūrinę kinų kalbą, kuria turėjo būti pakeista lotyniška liturgijos versija. Šis leidimas nebuvo praktiškai įgyvendintas.</p>
<p>Širdies mokymas (<i>xin xue</i>)</p> 	<p>Pasaulis yra mano širdis-protas; manoji širdis-protas yra pasaulis.*</p>
<p>Laikrodžiai</p>	<p>Jei turite verslo reikalų su kinais, niekada nedovanokite laikrodžio. Žodis „laikrodis“ kiniškai skamba panašiai kaip „laidotuvių ceremonija“. Laikrodis Kinijoje yra mirties ženklas.</p>

1633 m.
Šv. Tomo
stebuklas.
Kinas mokinys
toliau rašo savo
„Pasikalbėjimus
su kunigu“

Trečią dieną aš paklausiau mokytojo: „Kai skaičiau apaštalų gyvenimus, sužinojau, kad šventųjų kankinystė dažnai lydima stebuklų. Mokytojau, pats keliavai po tuos kraštus. Ar teko girdėti keistų dalykų?“ Mokytojas tarė: „Švenčiant didįjį *Misa* ritualą, yra taisyklė, kad reikia vartoti vynuogių vyną. Bet tokiam vynui subręsti reikia kelių mėnesių. O Šv. Tomo bažnyčioje vyną gali vartoti iš karto. Ir tai gana nuostabu.“ Paklausiau: „Kaip tai atsitinka?“ Mokytojas atsakė: „Milapore (dabar pietryčių Indija) yra vieta, kur senovėje šv. Tomas tapo kankiniu. Girdėjau, kad to šventojo bažnyčioje yra vynmedis, kuris panašus į nuvytusį krūmą. Bet šv. Tomo dieną, kai švenčiama *Misa*, iškart, kai *Misa* prasideda, augalas sulapoja, pradeda žydėti, netrukus subręsta uogos. Tuo metu, kai kunigas iškelia aukojimo taurę, vynuogės jau sunokusios, ir kai jie išspaudžia sultis ir supila į taurę, tas skystis jau yra vynas. Kai tik *Misa* ritualas baigtas, vynmedis nuvysta, kaip ir prieš tai buvęs, iki kitų metų ritualo, tada vėl kartojasi.“ Aš pakilau iš savo kėdės ir tariau: „Tai rodo, kad kankinystė yra tobuliausia dorybė, todėl Dangaus Valdovas ypač ją myli ir [rodo savo pritarimą] darydamas stebuklus. O mes branginame šį savo kūną tiek, kad negalime imtis net mažiausio susilaikymo tam, jog sumažintume savo aistrą – jau nekalbant apie tai, kad atlaikytume tikrai sunkų išbandymą.“

1989 m. Laikas.
Baba Elžbieta
(1898–1993)

Baba Elžbieta laikrodį (keturkampį kampuotą kubą pageltusio plastiko) įkiša į vilnonę kojinę. Į vilną suvystytą laiką paguldo ant radiatoriaus.

Ar tas radiatorius šviesiai žalias, ar jo grioveliai šiek tiek tamsesni nuo šiltų dulkių.

Ar tas radiatorius sidabrinis, ar žerintys sidabro dažai žeria šilumą į kambarį stipriau nei žali dažai.

Elžbieta guldo į vilnonę kojinę suvyniotą žadintuvą. „Reik' pasilsėt“, – sako ji.

Laiką, tai yra valandas, ketvirčius, minutes ir sekundes, į Kiniją atplukdė misionieriai. Kaip kinai skaičiavo laiką iki misijų laivams atplaukiant?

Laikas pailsinti laiką. Babos Elžbietos laikas labai sugreitėjęs. Ji su laiku seniai nebespėja. Ji sėdi ir žiūri. Televizorius rodo katedrą. Bažnyčią. Rodo. Per televizorių. „Vilniaus katedrą, visų katedrą atiduoda žmonėms ir ta katedra dabar bus žmonių, babut“, – rékiu jai į ausį.

„O tų žmonių – kaipusių“, – sako atsitiesdama Elžbieta.

1635 m.
Paveikslas

Iš kairės į dešinę: barzdočius hipsteris raudonu džemperiu. Iki pusės nuogas šv. Petras, balta nuo pečių nustumusi juosta melsvėjančią siaustę vos tesulaiko. Baltas, senstantis kūnas, toli nuplikusi kakta, tanki žila barzda, abiem rankom laiko pilkšvą žuvį metrinę, palinkęs žiūri pirmos valandos

kryptimi aukštyn. Šalia – taip pat pusnuogis šv. Andriejus. Plaukai ir barzda tamsūs, kelios tik žilos plunksnelės. Palinkęs prilaiko tamson nyrantį tinklą, šypsosi, žvelgia į žuvis, iš laivės kliūstelėjusias. Pilkšvų žuvų ir rusvų krabų krutančios gliaumynės centre – auksinė žuvelė, *poisson rouge*, šimtamečio kiniško karpio didumo. Šv. Andriejaus nugaros skliautas viršuje, žuvies – apačioje, nes aukso pilvu ji atsivertus aukštyn, tad šis lanku besisukantis centras man įsuka visą paveikslą. Dar dešiniau – du žvejai rūdžių ir žydrų džemperiais, virš jų – virvė žemyn tempiantis raudonbarzdis, jo kairėje – irklo įsikibęs vaikas smuktelėjusiom oranžinėm kelnėm, mėlynų plaukų kupeta ir net ant riešo iš po smuktelėjusios rankovės kyšo kas? Tatuiruotė? Laikrodis išmanusis?

„Stebuklinga žvejyba“

Gaspard'as de Crayeris (1584 m. Antverpene – 1669 m. Gente), „La Pêche miraculeuse“ – „Stebuklinga žvejyba“, paveikslas tapytas Ostendės Šv. Petro (*Saint-Pierre*) bažnyčiai.

Po gausaus žvejybos laimikio Simonas Petras, Kafarnaumo žvejys, tampa Petru, Bažnyčios akmeniu, uola. Šis siužetas leidžia menininkui pirmame plane įterpti natiurmortą su gausybe žuvų rūšių.

<p>1656–1730 m.</p>	<p>Joachimas Bouvet (jėzuitas matematikas, Liudviko XIV išsiųstas į Aziją) susirašinėja su Gottfriedu Wilhelmu Leibnizu ir pasakoja jam apie <i>Yijing</i>, arba „Permainų knygą“. Vokiečių filosofas, matematikas padaro išvadą: šios kiniškos heksagramos yra binarinės matematikos įrodymas.</p>
<p>Opiumas</p>	<p>Nuskausmina. Mažina alkį ir troškulį. Panardina į gydantį miegą.</p>
<p>1721 m.</p>	<p>Opiumo pagrindu sukurtas vaistas „Élixir Asthmaticum“. Jo iki pat 1986 m. buvo galima nusipirkti Prancūzijos vaistinėse. JAV tokio vaisto yra ir dabar. Bet jo gali gauti tik narkomanių kūdikiai.</p>
<p>„Élixir parégorique“</p>	<p>Vaistas vaikams ir suaugusiems nuo viduriavimo, kūdikiams – kad neverktų dantims dygstant. Receptą įregistravo Leidene 1650–1718 m. gyvenęs Jacobas le Mortas. Stebuklingo vaisto sudėtis: medus, paprastasis saldymedis, kvapioji lindera, opiumas, kamparas, anyžiai ir t. t.</p>
<p>1691 m.</p> 	<p>Iš Vilniaus į Mecheleno jėzuitų kolegiją atvežta šv. Kazimiero relikvija.</p>

Taika praūžia ir
stoja karas

Nepasibaigiančio liūdesio istorija.

Šventųjų
kariuomenė

Arkangelas Mykolas nusmeigia Liuciferį.
Šventasis Jurgis ietimi smeigia drakoną.
Ir šventoji Morta slibiną smeigia.
Šventoji Margarita slibiną laiko už grandinės.
Gyvuliukas juodas, jo antkaklis žvilga.
Žvėris prarijo Margaritą, bet toji ant kaklo
kryželį turėjo. Tas šėtono gomurį kryžmai
nudrėskęs žiaugulį drakonui sukėlė ir slibinas
Margaritą atrijo.
Šventoji Margarita yra puikiausia bepročių
globėja.

Šventoji Barbora taip pat kardą turi.
O šventoji Kotryna – kalaviją.
Visas šventąsias su kertamaisiais ginklais,
duriamaisiais ginklais, šaunamaisiais ginklais,
padegamaisiais ginklais sušaukite į
būrį. Koks debesis, žaibais žvilgantis, yra
šventųjų mergelių kariuomenė. O kariuomenės
priekyje – Mergelė, Žvėriažalčio
galvą triuškinanti koja basa.

O kad man duotų nuo balandžio sparnus.
Lėkčiau ieškoti Tavo, Dieve, tarnus.

<p>1769 m. Katedra</p> 	<p>Vėtra nugriauna Vilniaus katedros bokštą, tas virsdamas užmuša kunigą ir penkis klierikus.</p>
<p>1811 m.</p> 	<p>Lježas – Liepsnojantis miestas. Gatvėse – dujiniai žibintai, šviesu.</p>
<p>1812 m.</p>	<p>Napoleonas nusiperka Lakeno pilį, ten pasirašo karą Rusijai, paskui įžengia į Vilnių.</p>
<p>1814 m. spalį – 1815 m. kovas. Vienos kongresas</p>	<p>Klemenso von Metternicho ir Kotrynos Skavronskos meilė eina į pabaigą, dabar Metternichas visiškai įsižiūrėjęs „Kurlandijos Kleopatrą“ – kunigaikštienę Vilhelminą de Sagan (iš Lietuvos). Kongresas turėtų spręsti, kaip Europa atrodys po Napoleono karų, bet Vienoje ta proga kasdien rengiama tiek puotų, šokių, medžioklių, kad visi pasigauna ir kartoja belgo princo de Ligne’o žodžius: „Kongresas ne vyksta, o yra šokamas.“ Skavronska taip išsileidžia, kad turi skolintis iš savo virėjo.</p>

1815 m. Vaterlo
(*Waterloo*)

Sidabriniai kirasyrų šalmai, puošti arklio
ašutų uodegom ir plunksnų pomponais.
Bordo plunksnos, baltos plunksnos. Kiek
tam reikėjo nupešti rojaus paukščių, stručių
ir fazanų? Šalmas varinis, įkypai lenktas,
gilus kardo kirčio griovelis tame šalme.
Kokardos! Tamsios karo lauko gydytojų
skrybėlės su juodom gaidžio plunksnų
kaskadom.

Žirgų balnai su leopardo kailio aksesuarais.
Aštrūs pentinų saulučių spinduliai.

Alkoholio statinaitės, jas besikaunantie-
siems nešiojančios panaitės: uniformos
švarkelio liemuo toks susmaugtas, kad
tokį liemenį dviem plaštakom apkabintum
(sudurkite nykščius ir mažylis draugėn).
Lyg liauną liepaitę matuotumėt, kokio ji
storumo, – tai vat toks laibumas *eau de vie*,
gyvybės vandenį, ryškiai dažytose stati-
naitėse nešiojančių panaičių.

Kaip jaudinamai alsiai švasteli bordo spalvos
plunksnų pūkai nuo skrybėlaitės uniformi-
nės, kaip skrybėlaitės kaspino aksomas
raudonas drėgnai alsteli, kai panaitė galvelę
gudrią žvitriai it zylutę plėšri krypteli, kai
iš žaliais ir auksiniais dryžiais išmargin-
tos statinaitės (gero rankinuko didumo) į
sidabro kieliškėlių kliūsteli saldžiai žandus
nurainuojančios degtinėlės.

1815 m.

Birželio 16-ąją Briuselyje trata būgnai garsiau nei patrankų skaldomas aidas. Briuselio meras šaukiasi šitaip pagalbos. Atneškite merijon čiužinių, paklodžių, antklodžių, jei neišgalite, neškite bent senos, suskalbtos patalynės – tvarsčiams sueis.

Pilna Karališkoji aikštė kareivių. Parkas irgi pilnas sužeistų kareivių.

Dar kelios dienos, ir ima skalambyti visi Briuselio bažnyčių varpai, mūšis baigtas. Sužeistieji vis rieda, gabenami miestan vežimais. Miesto aludariai į mūšio lauką siunčia tonas vandens. Ir alaus tonas siunčia. Ir duonos.

Kitą sekmadienį visas miestas padeda statyti palapines sužeistiesiems guldyti. Visą savaitę mišios už mirusius Vaterlo nesibaigia. Naktį iš liepos 16-osios į 17-ąją meras leidžia. Visiems kabaretams, visiems barams dirbti atsidarius ištisą naktį. Pagaliau be draudimų. Kad ir vienintelę naktį. Liejasi alus.

1815 m.

Pasvalys. Petrauskams gimė duktė Viktorija.

1816 m.

Naujas Istatimas Jezaus Christaus Wieszpaties musu Lietuwiszku Ležuwuiw iszgulditas par Jozapa Arnulpa kunigaykszti Giedrayti Wiskupa žiemayciu, ženklinika S. Stanislovo. Iszspaustas pas Kunigus Missionorius Wilniuje.

1830 m.	Birželio dienos Paryžiuje įžiebė rugpjūčio sukilimą Briuselyje ir lapkričio sukilimą Varšuvoje.
1830 m.	Geležinkeliu Liverpulis–Mančesteris traukinys lekia 40 km/h greičiu. Siaubingas greitis. Labai pavojinga.
1830 m.	<p>Baisi Briuselio žiema. Siaubingai kyla kainos. Baisiai pabrango duona. Kabaretuose zuja agitatoriai, kiršinantys žmones. Pyktis kyla. Aplink parką, <i>Parc de Bruxelles</i>, kyla barikados. Rugsjūtį už duoną tenka pakloti jau dvigubai daugiau.</p> <p>„Nebylė iš Portičio“ (<i>La Muette de Portici</i>) <i>La Monnaie</i> teatre.</p> <p>Oranžinis Guillaume'as atsiunčia kariuomenę. Jau prisidainavo paukšteliai gaideliai, jau gana. Šimtas trisdešimt lavonų. Ar girdėjote šitą gandą? Į ligoninių lovas guldo po tris. Ar girdėjote? Tie olandai išprievartavo pensiono merginas. Jau girdėjote. Jie arkliais traiško mūsų žuvusiuosius. Gandą apie kūdikį, vargšą vaikutį, atsidūrusį po žiauria žirgo kanopa, irgi girdėjote visi.</p>
Cholera	Cholera Lenkijoje.

<p>1830 m.</p>	<p>Rusijos caras Nikolajus I įsako Lenkijos karalystės būriams žygiuoti į Briuselį. Lenkai atsisako. „Mes neisime prieš tautą, kuri kovoja už savo laisvę“, – sako tie lenkai. Užtat iš karto po kruvino 1830-ųjų sukilimo lenkų karininkai emigruoja į Belgiją, yra širdingai priimami bei įtraukiami į naujai kuriamos armijos būrius.</p>
<p>1830 m. Belgijos liūtai</p> 	<p>Pirmoji vyriausybė sulaukia daug pasiūlymų. Vienas jų: „Tas liūtas, Vaterlo iškeltas milžiniškomis išlaidomis Belgijos sąskaita, yra tikras įžeidimas Prancūzijai, tai dosniai tautai, kuri prieš penkiolika metų patyrė nepelnytą nesėkmių Vaterlo laukuose. Prašau jį nukelti.“</p>
<p>1831 m. Balandžiai</p>	<p>Liepos 9-ąją po karštų diskusijų Nacionalinis kongresas pagaliau priima sprendimą. Iš Briuselio į Londoną paleidžiami pašto karveliai, kurie nuneš žinią princui Leopoldui.</p>
<p>1831 m.</p> 	<p>Karališkojoje (<i>Royale</i>) aikštėje pastatyta estrada, elegantiškas raudonomis draperijomis išklotas paviljonas, apkraštuotas belgiškaisiais liūtais, laikančiais trispalves vėliavėles. Centre stovi sostas. Plačius laiptus sosto link sergi du didžiuliai liūtai. Šitaip liepos 21 dieną, milžiniškai, džiūgaujančiai miniai stebint, karūnuotas Leopoldas I, belgų karalius.</p>

Cholera		1832 m. vasarį Prancūzijoje nuo šios ligos mirė 18 tūkst. žmonių. Belgija saugosi griežtais karantinais, tačiau jaunas belgas, teisės studentas iš Paryžiaus, nesilaiko karantino ir grįžta pas gimines netoli Šimė (<i>Chimay</i>), kur gegužės 6-ąją miršta. Štai cholera ir Belgijoje.
1832 m.		Pirmąkart platinamos Lakeno kapinės.
1832 m. Belgai		Josephas Plateau, išradėjas, pagamina fenakistiskopą – diską su dvylika paveikslėlių. Veikia rotacija ir veidrodžiai – paveikslėliai juda. Šviesos žaislas. Žiūrėkit, kaip iš juodo šulinio šviesos centre be perstojo lenda besiraitydamos žalios gyvatės, kokia animacija! Plateau patinka žaidimai su šviesa. Būdamas 42-ejų jis apanka, nes prisižaidžia – 25 sekundes žiūri į saulę ir mylimiausias žaislas šviesa jį sužeidžia.
1833 m.		Miršta Kamajuos kunigas, poetas Antanas Strazdas.

AGNĖ ŽAGRAKALYTĖ

Belgijoje gyvenanti lietuvių poetė ir prozininkė, keturių poezijos knygų ir dviejų romanų autorė. Jos kūryba įvertinta premijomis, verčiama į užsienio kalbas.

Briuselyje, Lakene, beveik karaliaus kieme, stūkso dailus, aukštas kiniškas bokštas. Turistai neįleidžiami, nes iš ten matyti karaliaus kiemo baseinas. Netoliese, senosiose kapinėse, pravarždžiuojamose belgų Per Lašezu, yra antkapis mylimai žmonai. Antkapyje iškaltas laiškas dviem kalbomis: prancūziškai ir kiniškai. Laišką pasirašo kinas benediktinų vienuolis. Kas čia vyksta?

Misionierius Andriejus Rudamina (iš Lietuvos) kinams pasakoja apie Dangaus karalystę pagal Belgijoje spausdintus paveikslus „Apie širdį“. Andriejaus vardas čia ir vienuolynų, ir bažnyčių pavadinimuose – it raudonas visa jungiantis siūlas. Dar šioje knygoje rasite vyno. Patį pirmąjį lietuvišką kulinarijos vadovėlį parašė kunigas. „Midus ir vaisvyniai“ vadinasi ta knyga. Kas čia vyksta?

Čia žvanga kiniški ir japoniški bei turkiški kardai, rūksta naujoviškas parakas, užsikerta rusiški šautuvai ir neįtikėtina greitį pasiekia belgiški elektra varomi automobiliai.

Ši knyga kaip kilimas, kurį skaitydamas matai iš labai arti. Lietuvos, Belgijos ir Kinijos siūlai | skirtingų tekstų kortelės pinasi į vingrų šimtmečių dydžio ornamentą. O atsitraukus tas ornamentas kažkaip skatina nuojautą, kad viskas, ką matome, turi didesnę, nei įžiūrime, prasmę.

IRENA VAIŠVILAITĖ
Meno ir Bažnyčios istorikė, diplomataė

Prakapsčius užmaršties smėlį pabyra istorijų šukės, kurias autorė, dogmatikų irzuliui, lipdo dėdama greta, kas liko iš vyno taurės, alaus bokalo ir kiniško arbatos servizo.

PAULIUS V. SUBAČIUS
Profesorius

Keistai įdomus žanras, kurio jungiamoji medžiaga yra vynas. Kaip profesionalus karys niekada nesusimąščiau, kad spygliuotos vielos užtvartos Pirmojo pasaulinio karo metais vadintos džiovyklomis, o sagos iš uniformų ištrūksta nuo užvirtusių ant šių džiovyklų nukautų karių beirstančių kūnų. Man tai istorinė pažintinė knyga, turinti perlų, kuriuos tam tikromis aplinkybėmis norėčiau cituoti. Rekomenduoju.

AURELIJUS MOTIEJŪNAS
Lietuvos kariuomenės karininkas

ISBN 978-609-466-719-0

9 786094 667190

TYTOALBA

Pirkite internetu
www.tytoalba.lt